

Jaarverslag 2020

de kringwinkel
←
Open Plaats

 sociale dienst
Open Plaats

Inhoud

1. Voorwoord	4
2. Opdracht en missie van vzw Open Plaats	6
3. Mensen en hun inzet	8
3.1. Team beroepskrachten	9
3.2. Opleiding en tewerkstellingstrajecten	11
<i>Artikel 60 – Tijdelijke Werkervaring (TWE)</i>	11
<i>Arbeidszorg</i>	13
<i>Autonome werkstraf</i>	16
<i>In tijden van corona</i>	17
3.3. Vrijwilligers.....	18
<i>Aantal vrijwilligers</i>	18
<i>Nieuwe vrijwilligers</i>	19
4. Hergebruik van goederen	22
4.1 Ingezamelde goederen	22
<i>Op afroep</i>	23
<i>Vernieuwde geefpunten</i>	24
<i>Mobiele recyclageparken</i>	26
4.2. Hergebruik en recyclage	27
4.3. Gerealiseerde omzet	28
<i>KringBling</i>	29
<i>Nieuwe Kringwinkel in Destelbergen</i>	31
<i>Herinrichting winkel Brugse Poort</i>	32
5. Ondersteuning van mensen in armoede	34
5.1 Voedselondersteuning	35
<i>Voedselschenking via EU</i>	37
<i>Voedselbank</i>	37
<i>Foodsavers van de stad Gent</i>	38
<i>Lokale inzameling</i>	38
5.2 Begeleiding	42
5.3 Wie zijn onze cliënten?.....	43
5.4 Getuigenis: "iets krijgen zonder te moeten smeken, dat is een groot cadeau"	45
6. Bestuur vzw Open Plaats.....	46
7. Praktische informatie	46

1. Voorwoord

Wie 2020 zegt, zegt corona. De pandemie drukte een stempel op elk van onze kernopdrachten. Het daagde ons uit om creatief te zijn, andere klemtonen te leggen en gewoontes te herdenken. Eigenlijk zijn we best wel trots op wat we ondanks alles hebben kunnen realiseren!

Crisis maakt creatief

De vele acties als Kerstmarkt en Retrodag zijn erg kenmerkend voor de werking van de Kringwinkel. Maar acties brengen veel mensen samen en dat was niet langer mogelijk. Dus experimenteerden we met actieweken en een nieuw label werd geboren: KringBling!

Ondanks alle beperkingen hebben we een paar grote veranderingen kunnen realiseren. In Destelbergen richtten we een nieuw winkelpand in, dat we konden openen op 30 juni 2020. En hoewel dit zonder toeters en bellen verliep, zijn we erg blij met het resultaat. De inwoners van Destelbergen, Heusden en omstreken vinden alvast de weg en hebben er een place to be bij! In de Brugse Poort besloten we tijdens de tweede lockdown van de nood een deugd te maken, en een volledige winkelvleugel herin te richten.

Impact op mensen

De Kringwinkel kende twee verplichte sluitingen. In totaal werd de werking voor 11 weken stilgelegd. De meeste medewerkers moesten thuisblijven, en na elke lockdown was het een blij weerzien. Want Open Plaats is toch in de eerste plaats een mensenorganisatie. De impact van COVID-19 op onze mensen liet zich echter minder goed sturen. Zo zetten heel wat oudere en kwetsbare vrijwilligers hun engagement voor langere tijd on hold. Ook de werkvloer werd gereorganiseerd, volgens de geldende veiligheids- en afstandsnormen en met een minimumbezetting. Daardoor konden we helaas minder nieuwe mensen verwelkomen.

Voedselsteun, meer dan ooit

De grootste uitdaging lag in de organisatie van ons voedselsteunpunt. Hoe konden we een warme plek blijven ondanks het mondkapje, de afstand, het beperkte contact, het wegvallen van het kopje koffie? Ook hierover lees je meer in dit jaarverslag. We zijn alvast heel trots op het feit dat we non-stop zijn opengebleven. Mensen in armoede bleven niet in de kou staan!

Kwaliteitslabel

Open Plaats werkte het voorbije jaar ook aan kwaliteit en verbetering van de werking. Begin 2021 werden we geaudit en kregen we het kwaliteitslabel voor het coachen en begeleiden van doelgroepmedewerkers. Een echte opsteker voor het hele team! En zo is de link gelegd naar 2021, ongetwijfeld een even uitdagend jaar!

Stefan Decraene, voorzitter

Tine Van Rumst, directeur

Opdracht en missie

2. Opdracht en missie van vzw Open Plaats

De werking van vzw Open Plaats situeert zich op twee belangrijke domeinen.

- Als **kringloopcentrum** ligt de focus op het hergebruik van goederen. Deze worden ingezameld in ons werkingsgebied (Gent-Destelbergen) of gebracht naar onze geefpunten. Na een kwaliteitscontrole, reiniging (huisraad), test (elektro) of herstel (fietsen) worden deze goederen verkoopklaar gemaakt voor één van onze twee winkelpunten: Brugse Poort (Gent) en Destelbergen.

Dankzij de activiteiten van het kringloopcentrum worden opleidings- en tewerkstellingskansen gecreëerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze mensen worden naar ons doorverwezen door onze tewerkstellingspartners (OCMW, GTB, Justitiehuis, Compaan e.a.).

Sociale tewerkstelling en hergebruik van goederen zijn kernopdrachten van Open Plaats.

- De **Sociale Dienst** Open Plaats legt de focus op armoedebestrijding in de buurt. Hiertoe worden personen en gezinnen geholpen die zich in een kwetsbare situatie bevinden of het risico lopen hierin terecht te komen – ongeacht rang, cultuur, geloofs- of politieke overtuiging.

De ondersteuning van de Sociale Dienst bestaat uit: onthaal en ontmoeting (gezellige babbel, informele contacten, zitdagen van externe partners, projectwerk, ...), begeleiding (een luisterend oor bieden, zicht krijgen op het netwerk, rechten verkennen, bruggen slaan en doorverwijzen); materiële hulp en voedselondersteuning.

De activiteiten van de Sociale Dienst worden hoofdzakelijk gerealiseerd dankzij de opbrengsten van het kringloopcentrum.

Naast hergebruik, sociale tewerkstelling en armoedebestrijding kenmerkt vzw Open Plaats zich door een actieve vrijwilligerswerking. Ingebed in de roots van de organisatie is het een bewuste keuze om vrijwilligers in te schakelen in alle geledingen van de organisatie.

Mensen en hun inzet

3. Mensen en hun inzet

Mensen zijn de kern van onze organisatie. Zonder mensen geen hergebruik en geen nieuwe kansen. In 2020 gaven 397 medewerkers (tgo. 474 in 2019) mee kleur aan Open Plaats:

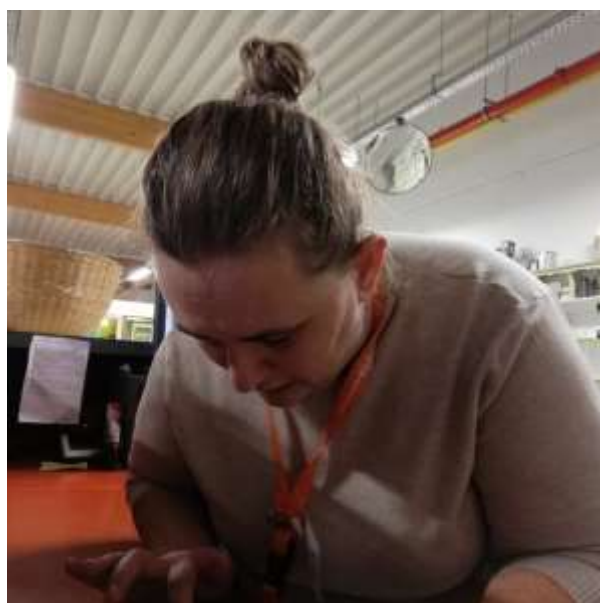
- 44% (174 personen) waren ingeschreven als vrijwilliger. (28,5 VTE). In dit bijzondere jaar waren een 130-tal van hen actief geëngageerd.
- 52% (203 personen) werkten in het kader van een sociale tewerkstelling: hetzij via maatwerk, artikel 60, arbeidszorg, een (activerende) stage of een brugproject, hetzij via een werkstraf.
- Het omkaderingsteam telt 16 beroepskrachten (14,9 VTE).

Net als in 2019 werken de meeste medewerkers in sociale tewerkstelling. Dit heeft vooral te maken met de grote groep van werkgestraften (102). Gezien een werkstraf echter tussen de 20 en 300 uur ligt, is hun aandeel in het totaal aantal werkuren zeer beperkt (minder dan 3 VTE).

Vrijwilligers blijven langer in onze organisatie en werken gemiddeld 1 à 2 dagdelen per week.

Mensen in een traject van sociale tewerkstelling zijn tijdelijk in onze organisatie (6 tot 12 maanden) en werken gemiddeld 30 uur per week.

3.1. Team beroepskrachten

Het team van beroepskrachten bestond in 2020 uit volgende personen:

- Directeur – Tine Van Rumst
- Verantwoordelijke HR – Joyce Vermeiren (80%)
 - Tot 7 februari zwangerschapsverlof, vervangen door Siel Van Herreweghe (100%)
- Communicatieverantwoordelijke – Bea Vanelslander (60%)
- Verantwoordelijke BackOffice (100%)
 - Jozefien Vandeputte t.e.m. 25 mei
 - Steven Van Landeghem vanaf 9 november
- *Team Haspelstraat:*
 - Winkelverantwoordelijke Brugse Poort – Lore Nachtergaele (100%)
 - Werkbegeleiders winkel
 - Zaruhi Janoglu (100%)
 - Bram Verleysen (100%)
 - Werkbegeleider sorteerafdeling kleine goederen + geefpunt - Katty De Maertelaere (80%)
 - Werkbegeleider sorteerafdeling textiel – Annelies Verhelst (90%)
 - Werkbegeleider GAM en poetsploeg – Astrid Mariens (100%)
 - Medewerker textielsortering Christine Vercauter (100% maatwerk)
 - Medewerker geefpunt Oscar Spaan (100% maatwerk)
- *Team Destelbergen:*
 - Winkelverantwoordelijke Destelbergen – Sylvie Van Meenen (100%)
 - Van 21 mei tot eind augustus zwangerschapsverlof, vervangen door Siel Van Herreweghe (100%)
 - Winkelmedewerker Albana Dushaj (100% maatwerk)
 - Medewerker geefpunt Ratana Mei (100% maatwerk)
- *Team Sloepstraat:*
 - Verantwoordelijke goederenstroom – Koen Cornelis (100%)
 - Werkbegeleider magazijn en transport – Maarten Dreezen (100%) vanaf 3 februari
 - Werkbegeleider GAM – Korneel Demey (80%)
 - Chauffeur – Monday Ugbo (100%)
 - Chauffeur (100% maatwerk)
 - Donald Hulpiau tem 23 maart
 - Filip Christophe sinds 1 juni
- *Team Sociale Dienst:*
 - Hulpverlener - Hedwig Bockstal (50%) tot 30 april (pensioen)
 - Stafmedewerker armoedebeleid
 - Dorien De Raedt (80%) tem 31 augustus
 - Siel Van Herreweghe (100%) vanaf 1 september

3.2. Opleiding en tewerkstellingstrajecten

Sinds september 2019 zijn we erkend als maatwerkafdeling en bieden we vijf langdurende trajecten maatwerk aan op onze werkvloer.

Daarnaast – en in hoofdzaak – biedt onze organisatie een activerende werkvloer aan voor mensen met een arbeidsafstand. Hier kunnen ze kansen grijpen om werkattitudes, vaardigheden en talenten te ontwikkelen en ervaring op te doen. Zo staan ze sterker om stappen te zetten naar de arbeidsmarkt en uiteindelijk tot een duurzame tewerkstelling te komen – hetzij op de gewone arbeidsmarkt, hetzij in de sociale economie. De trajecten die we aanbieden zijn beperkt in de tijd en variëren van een aantal weken tot maximum twee jaar.

Het doel is altijd om sterker te staan voor verdere stappen op de arbeidsmarkt. De trajecten zijn dus beperkt in de tijd.

Artikel 60 – Tijdelijke Werkervaring (TWE)

De Kringwinkel Open Plaats biedt tewerkstellingsplaatsen aan in het kader van artikel 60, waarbij het OCMW optreedt als werkgever.

Een traject Tijdelijke Werkervaring (TWE) is een uitgelezen kans voor mensen om op voltijdse basis werkervaring op te doen, diverse vaardigheden en talenten te ontwikkelen, en - voor nieuwkomers - Nederlands te oefenen in het dagelijks leven. TWE duurt maximaal twee jaar. De eerste twee periodes van zes maanden kunnen op onze werkvloer plaatsvinden.

In 2020 werkten in totaal 66 verschillende personen in een (voor)traject van Tijdelijke Werkervaring (t.o.v. 81 medewerkers in 2019). Zij werden voornamelijk toegeleid via het OCMW van Gent (59), maar ook via het OCMW van Merelbeke (5) en Evergem (2). In 2019 telden we 81 verschillende trajecten. Door de verplichte lockdowns was de werking 11 weken gesloten, wat meteen ook de impact op het aantal tewerkstellingstrajecten verklaart.

In een eerste fase gaan deze medewerkers aan de slag in een voortraject dat – indien succesvol – resulteert in een tewerkstelling in het kader van Tijdelijke Werkervaring (TWE). Binnen het voortraject zijn er verschillende fasen te doorlopen en meerdere pistes te bewandelen. Na een korte stage worden medewerkers georiënteerd naar een ingroeistage, een werkstage of een opbouwend arbeidszorgtraject.

In het geval van een ingroeistage of een arbeidszorgtraject wordt stilaan opgebouwd qua uurrooster en is er meer aandacht voor randvoorwaarden. Het tempo van de medewerker staat centraal. Pas als hij of zij een voltijds werkrooster heeft bereikt en als alle randvoorwaarden vervuld zijn (bijv. duurzame huisvesting, betrouwbaar opvangplan voor

kinderen, stabiele (mentale) gezondheid), is een werkstage aan de orde. Een succesvolle werkstage (1 maand) resulteert op zijn beurt in een art.60-contract.

In 2020 groeiden 34 mensen vanuit een voortraject naar een tewerkstelling in TWE. In 7gevallen strandde het traject in de fase van werkstage. Daarnaast startten 3 medewerkers rechtstreeks in een tewerkstelling art. 60 na mutatie vanop een andere werkvloer.

Van de TWE-medewerkers was ongeveer twee derden anderstalig. Het taalgericht werken op onze werkvloer verdient dus prioriteit. Bij laagtaalvaardigen zetten we systematisch individuele taalcoaching in, met dank aan de taalcoaches van het MAACT.

Partners:

Het Maatgericht Activeringscentrum (MAACT) binnen het OCMW Gent is onze structurele partner. We werken ook vaak samen met OCMW Merelbeke en OCMW Evergem.

Arbeidszorg

Arbeidszorg is een onbetaald soort stage voor mensen die nog niet of niet meer terecht kunnen in een betaalde job. Arbeidszorg kan een eerste stap zijn naar (opnieuw) werk vinden. Het biedt de ruimte om geleidelijk aan te wennen aan een werkritme en om de randvoorwaarden op orde te krijgen (bijv. huisvesting of kinderopvang). Zo kan men op eigen tempo evolueren richting arbeidsmarkt.

In De Kringwinkel in de Brugse Poort en in het magazijn in de Sloepstraat vullen we arbeidszorg inclusief in. Dit betekent dat in elke afdeling van deze locaties een aantal taken worden uitgevoerd door arbeidszorgmedewerkers.

De meerderheid van de instroom binnen dit kader verloopt via de VDAB, meer bepaald via de dienst Gespecialiseerde Trajectbegeleiding (GTB). Doorgaans werden deze medewerkers al voor hun komst naar onze werkvloer georiënteerd richting een arbeidszorgtraject. In sommige gevallen gebeurt die eerste oriëntering (naar arbeidszorg of andere pistes) echter op onze werkvloer, in de vorm van een beroepsverkennde stage van enkele weken.

In 2020 gingen 30 verschillende personen aan de slag binnen een arbeidszorgtraject, dit is een halvering van het aantal personen die in 2019 meedraaiden in onze organisatie. Omwille van de afstandsmaatregelen en het plaatsgebrek dat daaruit ontstond, zochten we voor heel afgesloten trajecten geen vervanging. Op die manier waren er dit jaar minder arbeidszorgmedewerkers actief op onze werkvloer. Van die 30 personen waren 19 mensen aan de slag in een actief arbeidszorgtraject. De andere 11 medewerkers zijn medewerkers in een finaliteitstraject (zie onder).

Omwille van de afstandsregels was er minder plaats voor nieuwe mensen om op te starten.

Binnen het kader van het meerbanenplan maakt De Kringwinkel Open Plaats deel uit van een samenwerkingsverband in Gent (met maatwerkbedrijf Ryhove als penhouder). Open Plaats heeft binnen deze samenwerking een erkenning voor 6.240 uren. Dit contingent wordt jaarlijks ruimschoots overschreden, ook nu in 2020, dat zich kenmerkt door 2 verplichte sluitingsperiodes en een grote impact op de werkvloer. Zo werden in 2020 9.360 uren gepresteerd, het equivalent van bijna 5 VTE. En dat op 9 maanden. Houden we rekening met de twee sluitingsperiodes ten gevolge van corona? Dan komen we uit op 6,5 VTE, een verwachte daling ten opzichte van 2019 (7,7 VTE).

2020 kenmerkte zich ook door de voorbereidingen van een wijzigend beleidskader rond arbeidszorg. Vanaf 1 april 2021 zal men spreken over arbeidszorg WSE. De focus zal dan nog meer komen te liggen op doorstroom naar betaalde arbeid. Open Plaats blijft binnen het bestaande samenwerkingsverband in Gent haar rol opnemen als competentieversterkende werkvloer.

Actieve trajecten in Arbeidszorg

De meeste van onze medewerkers in actieve arbeidszorgtrajecten worden begeleid door een bemiddelaar van GTB. Samen trachten we gedurende een periode van maximum twee jaar oriëntering, begeleiding en coaching aan te bieden, in functie van duurzame stappen richting arbeidsmarkt. Bij aanvang van hun traject gaan arbeidszorgmedewerkers aan de slag in een uurrooster van 16 uur per week. Doorheen het traject bouwen zij hun uren op.

Het OCMW van Gent (MAACT) zet arbeidszorg in als een van de pistes in het voortraject naar artikel 60. We spreken hier van opbouwende arbeidszorg omdat de medewerker binnen een periode van maximaal 6 maanden opbouwt van een rooster van 16 uren naar een voltijdse tewerkstelling. In 2020 werden 13 arbeidszorgtrajecten opgestart via het MAACT. Drie trajecten werden intussen succesvol opgebouwd naar een voltijdse tewerkstelling in het kader van art. 60.

Arbeidszorg als finaliteit

Soms blijkt na twee jaar dat verdere stappen op vlak van werk niet haalbaar zijn. Dan is het mogelijk dat de medewerker verder werkt onder de noemer finaliteit-arbeidszorg. De externe trajectbegeleiding wordt dan stopgezet. Deze groep medewerkers krijgt de toekenning "niet-inzetbaar op de arbeidsmarkt". In 2020 werkten er zo 12 medewerkers mee in onze organisatie.

Samenwerkingspartners: OCMW Gent/MAACT, GTB, Maatwerkbedrijf Ryhove, Departement Werk en Sociale Economie, Divergent, Compaan

Andere trajecttypes

Via GTB of andere partners komen op onze werkvloer ook mensen terecht in een beroepsverkenkende stage in functie van een eerste oriëntering die resulteert in de opstart van een arbeidszorgtraject, een activeringsstage of andere vormen van sociale tewerkstelling.

Daarnaast ontvangt De Kringwinkel Open Plaats elk jaar een aantal medewerkers in het kader van een werkervaringsstage (WES). Doorgaans gaat het om mensen die al enige tijd werkloos zijn en zich willen heroriënteren. Binnen dit traject van heroriëntering verkennen ze nieuwe horizons en komen ze bij ons terecht voor een periode van 3 tot 6 maanden. In 2020 kregen 4 mensen de kans om via deze weg hun grenzen te verkennen en te verleggen.

Autonome werkstraf

Sinds mei 2014 is De Kringwinkel Open Plaats een gesubsidieerd werkvloerproject voor de uitvoering van een autonome werkstraf (AWS). Dit is een structurele samenwerking tussen De Kringwinkel Open Plaats, de Stad Gent en het Justitiehuis in Gent.

Soms krijgen justitiabelen de kans om een werkstraf uit te voeren als alternatieve maatregel. Zo kunnen ze actief deel blijven uitmaken van de maatschappij en nemen er een positieve rol in op. Sommigen blijven na hun werkstraf aan de slag bij Open Plaats als vrijwilliger of in het kader van sociale tewerkstelling. Een werkstraf kan de start zijn van een positieve wending in het leven, met (opnieuw) meer structuur en betekenis.

Dankzij de 1,50 VTE omkadering kunnen werkgestrafden ingezet worden in het magazijn in de Sloepstraat én in de logistieke afdeling van De Kringwinkel in de Brugse Poort. Zo kunnen we een brede waaier aan taken aanbieden aan werkgestrafden en is er ook een mooi aanbod voor zaterdag werk – vaak de enige mogelijkheid voor werkgestrafden met een job. Voor hen is een werkstraf als vervanging van een gevangenisstraf een kans om hun job te behouden.

In 2020 werden 66 nieuwe dossiers naar onze werkvloer doorverwezen en draaiden 102 werkgestrafden mee in diverse afdelingen van onze werking. In totaal werden 4.985 uren gepresteerd. Ten opzichte van 2019 teken we een lichte daling op, zowel in het aantal dossiers als in het aantal gepresterde uren. De verklaring daarvoor moet niet ver gezocht worden. In totaal lag onze werking 2 maanden volledig stil en werkten we 1 maand in minimale bezetting. Als we die periodes van sluiting in rekening brengen, stellen we zelfs een lichte stijging vast. Ruim 65% van alle afgeronde trajecten werden met succes beëindigd.

Partners: Justitiehuis Gent, stad Gent Dienst Preventie voor Veiligheid, vzw Parcours

In tijden van corona

Hoewel ook dit jaar weer heel wat mensen in onze organisatie aan de slag konden, zorgden de omstandigheden ervoor dat we heel wat kansen niet konden bieden. Dit jaar verwelkomden we uitzonderlijk geen jongeren uit het deeltijds onderwijs die een eerste werkervaring konden opdoen op onze werkvloer. Ook de samenwerking met enkele BUSO-scholen in het kader van stages voor jongeren werd tijdelijk non-actief. Evenmin konden we nieuwkomers een taalstage aanbieden.

Het aantal inleefdagen voor scholieren en sociale stages voor studenten uit het hoger onderwijs werd drastisch teruggeschoefd. Gelukkig konden wel 3 studenten uit de opleidingen Sociaal Werk en Orthopedagogie hun stage aanvatten. Zij betekenden een grote ondersteuning in deze woelige periode en hebben heel wat opgestoken over werken met kwetsbare mensen in moeilijke tijden.

Zodra het kan, nemen we graag de draad weer op om ook al deze facetten van onze werking opnieuw te activeren.

3.3. Vrijwilligers

Werken met vrijwilligers is ingebed in het DNA van onze organisatie. In alle afdelingen van de organisatie zijn vrijwilligers aan de slag.

Sommige vrijwilligers behartigen een specifieke taak en zijn op dat vlak echt expert. Andere zijn flexibel inzetbaar. En nog andere vinden het fijn om medewerkers in een tewerkstellingstraject mee op te leiden of onder de vleugels te nemen. Sommige vrijwilligers draaien al jaren mee. Anderen gingen in de loop van 2020 een engagement aan bij Open Plaats. Vooral in onze sociale dienst – waar de voedselbedeling op volle toeren draaide – zetten heel wat nieuwe mensen hun schouders mee onder de werking. Samen met een groep ouwe getrouwe verzetten ze bergen werk. Maar ook in Destelbergen zorgde het engagement van de fijne ploeg vrijwilligers ervoor dat de verhuis naar de nieuwe winkel vlot kon verlopen. Zonder vrijwilligers geen Open Plaats!

Aantal vrijwilligers

In 2020 telden we 174 vrijwilligers in onze organisatie. In normale omstandigheden zijn deze vele handen samen goed voor ongeveer 28,5 VTE. Omwille van de coronapandemie zetten heel wat oudere en kwetsbare vrijwilligers hun engagement *on hold*. Ongeveer 16% van alle vrijwilligers drukte voor lange tijd op de pauzeknop. Een 130-tal vrijwilligers nam na elke sluiting de draad weer op en bleef een actief engagement behouden.

Nieuwe vrijwilligers

In 2020 kon geen van de geplande infomomenten doorgaan. In plaats daarvan balden we de belangrijkste info samen in een presentatie die geïnteresseerden online kunnen bekijken. Wie graag aan de slag wilde als vrijwilliger kon via een online formulier zijn of haar interesses, voorkeuren en beschikbare momenten doorgeven. Op basis daarvan kregen ze van ons een concreet voorstel om aan de slag te gaan.

Uiteraard hadden de corona-beperkingen een grote impact op de mogelijkheden voor nieuwe vrijwilligers om op te starten. Vooral bij de voedselsteun konden we veel versterking inschakelen. Ook in de nieuwe winkel in Destelbergen gingen een aantal nieuwe vrijwilligers aan de slag.

Vooraf in de voedselsteun konden nieuwe vrijwilligers aan de slag.

Overleg met vrijwilligers en medewerkers

Voor de coronacrisis werd er regelmatig overleg georganiseerd. Dit zowel voor vrijwilligers (vrijwilligersforum), voor alle medewerkers (medewerkersvergadering) als per locatie (Sociale Dienst, Brugse Poort, Destelbergen).

Omdat deze bijeenkomsten niet meer mogelijk waren, experimenteerden we in 2020 met andere vormen van communicatie.

De focus lag hierbij op betrokkenheid en contact bewaren in de periodes waarin mensen niet konden werken. We belden iedereen op om te vragen hoe het met hen ging (meestal de mensen zelf, soms via hun OCMW-begeleider). We richtten een Facebook-groep op om onderling informeel contact te stimuleren. We stuurden extra nieuwsflitsen per mail om te informeren over wat er intussen wél nog gebeurde (voedselsteun, renovatiewerken,...).

Om de heropstart na de lockdown te organiseren, stuurden we een online bevraging naar alle medewerkers, en deden we opnieuw een belronde via de werkbegeleiders.

We kijken alvast uit naar de eerstvolgende mogelijkheid om met de voltallige ploeg gezellig samen te zijn. De laatste keer is immers geleden van het nieuwjaarsontbijt op 2 januari 2020!

Hergebruik

4. Hergebruik van goederen

Het hergebruiken van goederen is een kernopdracht van vzw Open Plaats. In 2020 kreeg deze kernopdracht een flinke boost dankzij de opening van een voltijds winkelpunt in Destelbergen. Door de twee lockdowns toont zich dat echter nog niet in onze cijfers. Het kringloopcentrum sloot de deuren voor meer dan 11 weken.

Bij de heropstart na de 1ste lockdown werd nog niet onmiddellijk gestart met de ophalingen aan huis. Het was wat zoeken hoe we dit veilig konden organiseren. Uiteindelijk kozen we voor een tansportteam van 2 personen (ipv 3). Tot op vandaag is dit de realiteit. Er wordt dus nog steeds onder de normale capaciteit van inzameling aan huis (op afroep) gewerkt.

Na elke heropstart merkten we ook een stijging van het aantal brengers. Ondanks de twee sluitingsperiodes bleef het aantal brengers ongeveer gelijk als in 2019.

COVID-19 leerde ons ook creatief te zijn. Winkelacties die standaard heel veel volk op de benen brengen (Kerstmarkt, Retrodag, Dag van De Kringwinkel, stockverkoop...) konden niet meer doorgaan. We kozen voor een meer gespreid aanbod in de winkels, waardoor de klanten op een veilige manier konden winkelen. Via het KringBling-label bieden we de iets duurdere producten op continue basis aan, en informeren we de klant over wat er met de opbrengst gebeurt. Een geslaagde keuze, zo bleek! We merken een grotere spreiding van het aantal klanten én een betere omzet!

4.1 Ingezamelde goederen

In 2020 zamelden we in totaal 756.919 kg in.

	2017	2018	2019	2020*
Totaal ingezameld in kg	820.655	846.447	900.688	756.919
Kg gebracht	535.030	565.615	643.512	616.167
Kg op afroep	273.423	256.918	241.039	137.400
Textielcontainer	0	23.914	16.137	3.352
Aantal ophalingen	1.864	1.820	2.012	1.062
Aantal brengers	12.315	11.836	12.106	12.130
Kg/ ophaling	147	138	128	129

*gesloten tussen 18 maart en 11 mei 2020

gesloten in november 2020

Op afroep

18% van de totale inzameling of 137.400 kg is afkomstig van gratis ophalingen aan huis in Gent en Destelbergen. We deden hiervoor 1.062 ophalingen (t.o.v. 2.012 in 2019). Deze daling is te wijten aan de combinatie van de sluitingsperiodes en de veiligheidsmaatregelen binnen het transportteam, waardoor de wagens slechts met twee medewerkers worden bemand. Elke ophaling bestaat gemiddeld uit 129 kg herbruikbare goederen, vergelijkbaar met de vorige jaren.

Gevers in de vernieuwde geefpunten

In 2020 noteerden we 12.130 mensen die herbruikbare goederen brachten naar onze geefpunten (t.o.v. 12.106 in 2019). Elke brenger schonk ons gemiddeld 50,8 kg goederen. Samen leverden zij dus 616.167 kg herbruikbare goederen af. Dit komt overeen met 81.4% van onze totale inzameling.

Opvallend is dat ondanks de sluiting in het voorjaar en in november het aantal brengers licht stijgt t.o.v. 2019. Vooral in mei en juni vonden de brengers massaal hun weg naar onze drie geefpunten.

Eind 2020 zijn we gestart met de hervorming van onze inzamelpunten. De nieuwe inrichting stimuleert klanten om samen met de medewerker te sorteren per productsoort: boeken, huisraad, elektro, textiel,...

In de nieuwe geefpunten zien gevers dat hun spullen met zorg worden behandeld.

Voor onthaalmedewerkers betekent dit de inzet van nieuwe vaardigheden: naast klantvriendelijkheid en kennis van de verschillende productgroepen dient h/zij ook de klant te begeleiden in het sorteerproces.

Zo is het brengpunt meer een 'kringpark' geworden, naar analogie met het recyclagepark. Door deze ingreep willen we de kwaliteit van de instroom van goederen optimaliseren aan het begin van het proces.

Het samen uitpakken stimuleert gevers om enkel herbruikbare goederen af te geven, met uitzondering van fietsen, elektro en textiel, wat we altijd aanvaarden. We introduceerden een aparte recipiënt voor versleten of kapot textiel, dat als grondstof gerecycleerd wordt.

In de nieuwe geefpunten willen we 'geven' als een positieve ervaring neerzetten. Gevers voelen zich meer betrokken en gewaardeerd en zien dat hun goederen met zorg worden behandeld. Dat zorgt voor klantenbinding, en ook voor een groter bewustzijn dat hergebruik een belangrijke schakel is in een circulaire keten.

Deze nieuwe manier van werken werd ingevoerd in de drie geefpunten van Open Plaats. De vernieuwing leidde ook tot een uniforme naamgeving in de hele sector. Tot voor kort werden verschillende termen door elkaar gebruikt. We lanceerden een kort debat bij de koepel Herw!n en 'geefpunt' werd unaniem verkozen tot officiële term.

Mobiele recyclageparken

In 2020 experimenteerde IVAGO met 10 mobiele recyclageparken in de Gentse wijken. De Kringwinkel Open Plaats was hun partner om herbruikbare goederen uit het afval te filteren. Elke bezoeker werd aangesproken door één van onze medewerkers en samen deden we een selectie op hergebruik. Zo leerden heel wat mensen niet alleen De Kringwinkel kennen, maar ook de selectiecriteria die we hanteren.

In totaal schonken 216 gevers voor 4.226 kg herbruikbare goederen aan De Kringwinkel tijdens deze acties. Door het succes wordt dit project verder gezet in 2021. Er zullen dan 20 mobiele parken worden opgezet met aanwezigheid van De Kringwinkel Open Plaats.

Inzameling van textiel op het recyclagepark

Ook in 2020 had de Kringwinkel Open Plaats twee textielcontainers op twee recyclageparken van IVAGO (Gent en Destelbergen). Tijdens de eerste lockdown werden de recyclageparken gesloten en beslisten we om onze textielcontainers weg te nemen. De instroom van textiel bij heropening aan onze geefpunten was immers zo groot, dat de verwerking nauwelijks kon volgen.

In 2021 zullen we alvast één textielcontainer op de parking van de nieuwe winkel in Destelbergen plaatsen.

4.2. Hergebruik en recyclage

Van alle ingezamelde goederen in 2020 eindigde 41,6% als recyclagefractie. Voor de verwerking van de recyclagefracties werken we samen met erkende afnemers die de fracties verder verwerken.

	2017	2018	2019	2020
Aandeel recyclage	363 088 kg	369 129 kg	389 394 kg	313.862 kg
Hout	25,6%	25,7%	26,9%	21,4%
Papier & karton	15,9%	16,9%	19,1%	20,5%
Textiel	18,7%	19,7%	20,9%	23,7%
AEEA	19,4%	17,2%	15,2%	16,1%
Metaal	12,3%	10,1%	7,6%	8,63%
Keramiek	1,6%	2,8%	1,4%	0%
Andere	6,4%	7,6%	8,8%	9,66%

De effectieve restfractie, waarbij geen recyclage meer mogelijk is, bedroeg 4.97% in 2020 (t.o.v. 4.1% in 2019).

Doordat we in 2020 met nieuwe afnemers voor de productgroep textiel samenwerken, dienden we onze sorteercriteria aan te passen. Hierdoor werden kussens, (dons)dekens enz... een onderdeel van de restfractie.

Het hergebruikspercentage bedroeg 52,2% in 2020 (t.o.v. 55,5% in 2019).

4.3. Gerealiseerde omzet

De twee Kringwinkels van Open Plaats realiseerden in 2020 een totale omzet via winkerverkoop van **€ 554.444** (een daling t.o.v. € 643.537 in 2019).

Hoewel de totale omzet gedaald is, is de gemiddelde dagomzet én het bestede bedrag per klant wel gestegen. Vanaf de heropening na de eerste lockdown merken we duidelijk dat klanten met veel enthousiasme terugkomen én meer kopen dan voordien.

Ook het aantal klanten is gestegen. In 2020 ontvingen we gemiddeld 352,9 (kopende) klanten per dag (t.o.v. 332,3 in 2019). De stijging is al enkele jaren bezig, maar in 2020 is dit duidelijk te danken aan de nieuwe winkel en de uitbreiding van de openingsuren in Destelbergen.

De omzet in 2020 was lager, maar klanten kochten wel voor een hoger bedrag

Belangrijkste productgroepen in omzet:

	2016	2017	2018	2019	2020
Textiel	38.4%	38,1%	38%	39%	37,6%
Huisraad	20.5%	20,3%	20,7%	21%	21,8%
Meubelen	20.8%	18,8%	17%	17%	16,5%
Boeken	10.5%	11,1%	10%	11%	11,3%
DHZ, Vrije tijd en vervoersmiddelen	7.1%	9,6%	11%	10%	10,1%
AEEA (elektro)	2.7%	2%	3,1%	2%	2,7%

T.o.v. 2019 is er een lichte daling te merken binnen de productgroepen meubelen en textiel. De daling in textiel is deels te wijten aan COVID-19. Enerzijds moet textiel 24u in quarantaine, anderzijds werd het aantal pashokjes gehalveerd omwille van afstandsregels.

Toch blijft textiel overduidelijk de belangrijkste productgroep binnen het Kringwinkelgamma. Niet toevallig zet de nieuwe communicatiestrategie van De Kringwinkel kleding als *hero-product* in, vooral om nieuwe jongeren te bereiken.

KringBling

Designermode, waardevolle vintage en kostbare schatten vond je vroeger een paar keer per jaar in De Kringwinkels. De grote actiedagen als Retrodag, Coco & Co en Dag van De Kringwinkel trokken dan ook een grote concentratie van klanten aan. In 2020 was dit, zacht uitgedrukt, niet meer aangewezen. Voor Open Plaats was dit de aanleiding om een nieuw systeem te lanceren.

Onder de noemer "KringBling" bieden we nu het hele jaar door een kleinere selectie aan van de meest waardevolle producten. Ze zijn makkelijk te vinden in de KringBling-hoekjes van de winkel. Op die manier spreiden we niet enkel de drukte, maar belonen we ook klanten die (regelmatig) terugkomen en werken we dus aan klantenbinding.

Een speciaal label en allerlei andere communicatie zetten deze producten in de kijker en verklaren ook het prijsverschil.

Voor de klant zijn KringBling-stukken schitterende buitenkansjes. Het zijn tijdloze hebbedingen. In de productie is ooit veel tijd, moeite en vakmanschap gestoken. Dat willen we waarderen en respecteren. Tegelijk blijven het echte Kringwinkelprijzen, zeker als je de "echte" waarde kent.

Voor onze mensen betekent KringBling nieuwe kansen. De opbrengst investeren we immers in tewerkstellingstrajecten en armoedebestrijding. Zo is KringBling tegelijk een middel om de klant beter te informeren over onze sociale doelstellingen.

Nieuwe Kringwinkel in Destelbergen

Hoewel we het niet met een feestelijke openingsdag konden vieren, is de verhuizing naar een nieuw pand in Destelbergen wel kunnen doorgaan. Sinds dinsdag 30 juni ligt De Kringwinkel in Destelbergen op 15m van de oude winkel: in de Dendermondesteenweg 525.

Destelbergen kreeg een volwaardige Kringwinkel, vijf dagen per week, met sociale tewerkstelling.

De nieuwe winkel is maar liefst twee keer zo groot als de oude. Dat betekent dubbel zoveel winkelaanbod, in een lichte, ruime omgeving met veel upcycle elementen.

Ook het geefpunt is een grote verbetering t.o.v. de oude locatie. De inrichting is zowel praktisch als gezellig. Hier experimenteerden we met het nieuwe systeem waarbij de klant meehelpt bij de eerste sortering (zie hoger), vooraleer we dit invoerden in onze twee andere geefpunten.

Ook de openingsuren zijn verruimd, naar vijf volledige dagen. We kunnen nu met andere woorden spreken van een volwaardige Kringwinkel in Destelbergen! Te meer aangezien we nu ook hier kansen kunnen bieden aan sociaal tewerkgestelden. Samen met een voltijds winkelverantwoordelijke versterken zij de ploeg van enthousiaste vrijwilligers.

Nieuw is ook de samenwerking met Oxfam Wereldwinkel. Die verhuisde mee naar dezelfde ruimte als een shop-in-shop. Samen gaan we voor ecologische en eerlijke handel.

Herinrichting winkel Brugse Poort

Tijdens de tweede lockdown in november grepen we de kans om enkel renovaties te doen in De Kringwinkel in de Brugse Poort, meer bepaald in de huisraad- en de boekenafdeling. De muren werden fris wit geschilderd. Samen met de nieuwe, open rekken in blank hout creëren ze een veel lichter, rustiger en ruimer gevoel.

Tussen beide afdeling hebben de schilderijen en andere kaders nu een volwaardige plek gekregen. Door het vele licht en het grote rooster aan de wand komen ze nu veel meer tot hun recht.

De grote boekenwand is een enorme blikvanger. De bovenste planken zijn ter decoratie, gevuld met eindereeks-boeken. Als je de boekenafdeling binnengaat, krijg je het effect dat je een grote boekenkast binnenstapt.

Ondersteuning van mensen in armoede

5. Ondersteuning van mensen in armoede

Armoedebestrijding is een van de kernopdrachten van Open Plaats. In 2020 werd onze werking in dit domein op scherp gesteld. De focus kwam erg te liggen op voedselondersteuning. Onze ontmoetingsruimte moest dicht, de werking van het 'winkeltje' werd bijgesteld, mensen kregen een afspraak, daklozen kregen een pakket op maat en we voerden thuisleveringen in.

Ook de sociale begeleiding moest zich heruitvinden. Het luisterend oor bij een kopje koffie was niet langer mogelijk en vele vrijwilligers haakten af omwille van COVID-19.

Ondertussen merkten we een gestage stijging van het aantal voedselondersteuning per week. Waar dit in 2019 gemiddeld al 250 personen/week betrof, bleef dit in 2020 stijgen.

Voedselsteun is noodhulp, het moet dus tijdelijk blijven!

Eind 2020 zaten we aan gemiddeld 380 personen/week. Helaas starten we 2021 op met het trieste record van 500+/week... Wat opvalt bij deze cijfers is dat mensen vooral langer beroep doen op voedselondersteuning. Langer dan 6 maanden is bijvoorbeeld al lang geen uitzondering meer. We blijven dit doen met gemengde gevoelens en onder protest: het is noodhulp, mensen mogen hier niet te lang in blijven hangen!

Open Plaats engageerde zich op het vlak van armoedebestrijding ook ruimer dan de eigen werking. We namen actief deel aan het 'traject materiële hulp' van de stad Gent en dachten mee bij de ontwikkeling van een projectaanvraag binnen het Gentse Sociaal Innovatiefonds. Beide trajecten toonden glashelder aan dat voedselsteun vooral een hefboom kan en moet zijn voor structurele armoedebestrijding. Het is een kans om met mensen op weg te gaan om hun sociale grondrechten te benutten, een kans om sociaal isolement te doorbreken, een kans om mensen toe te leiden naar voorzieningen, en nog zoveel meer!

5.1 Voedselondersteuning

In 2020 stelden we 13.462 keer een voedselpakket samen. Dit is een stijging van ruim 23% t.o.v. 2019. (3.153 ondersteuningen meer) en het grootste aantal voedselbedelingen ooit in onze organisatie. De trend naar meer ondersteuning zette zich vooral in het najaar van 2020 in. Waar Open Plaats in het verleden gemiddeld 250 personen per week van voedselsteun voorzag, steeg dit naar 350 en meer. Vanaf januari 2021 tekenen we een verdubbeling op van meer dan 500 personen per week! Corona heeft een heel duidelijke impact op de armoede in onze stad. Er zijn meer mensen die uit de boot vallen, maar het meest opvallende is toch wel dat mensen vooral langer beroep moeten doen op voedselsteun. Voedselsteun is en blijft echter noodhulp. Voor heel wat mensen duurt de periode van hoge nood helaas veel te lang!

De wijze waarop we voedselsteun in 2020 deden werd door COVID-19 drastisch omgegooid. Omwille van de afstandsmaatregelen en nood aan voldoende ventilatie konden mensen niet meer langsgaan in het 'winkeltje'. Een nieuw systeem drong zich op.

Clënten passeerden kort langs de bureaus bij één van de twee "inschrijvers" om zich aan te melden (op hun afspraak). Dit korte contactmoment bleef standhouden als vorm van connectie en betrokkenheid in het leven van de cliënten. Vooral tijdens de periode van de lockdowns, waarin alles gesloten was en diensten amper fysiek bereikbaar waren, werd dit sociaal contact en de vraag "hoe gaat het?" erg gewaardeerd door onze cliënten.

Nadat de cliënten zich aangemeld hadden, konden ze heel even langs het onthaal bij de “keuzemedewerker”. Hier konden mensen aangeven wat ze lusten (vlees, vis, groenten, fruit, pasta, rijst, melk, conserven, ...). Dit werd per cliënt op een briefje aangeduid. Keuzevrijheid vinden we vanuit menswaardig standpunt een heel belangrijke waarde. Ondanks de moeilijke omstandigheden bleven we dus op maat van onze cliënten en hun gezin werken.

Ondanks de omstandigheden bleven we op maat werken en keuzevrijheid voorzien.

Vervolgens wordt het pakket op maat gemaakt door de winkelmedewerker en kan dit in de “sluis” worden afgehaald. De “sluismedewerker” laadt de producten uit, maakt nog een kort praatje met de cliënt en biedt de mogelijkheid om bepaalde voedingsmiddelen die ze niet wensen, terug te geven – opnieuw vanuit keuzevrijheid, maar ook om voedselverspilling tegen te gaan. Vervolgens werden tafel en bak steeds opnieuw ontsmet.

	2016	2017	2018	2019	2020
totaal aantal voedselpakketten	9530	8470	9751	10.309	13462

De voedselpakketten worden samengesteld vanuit verschillende kanalen:

- schenkingen via de EU, Voedselbanken, Foodsavers Gent
- schenkingen via lokale warenhuizen, bakkers, andere organisaties en particulieren
- eigen aankopen

	2016	2017	2018	2019	2020
Voedselschenking via EU	21.532 kg	26.058 kg	16.524 kg	25.645 kg	23.689 kg
Voedselbank Oost-Vlaanderen	35.455 kg	44.580 kg	45.580 kg	33.947 kg	44.669 kg
Foodsavers Gent		34.030 kg	35.034 kg	47.582 kg	43.066 kg
Lokale inzameling: OKORO, Cru, Albert Heyn, Delhaize, bakkers		12.600 kg	12.600 kg	12.600 kg	12.600 kg

Voedselschenking via EU

De Sociale Dienst doet reeds jarenlang beroep op de voedselschenking via de Europese Unie. In 2020 werd er meer dan 23.689 kg voedsel op die manier gerecupereerd.

Voedselbank

Voedselbanken zijn distributiebedrijven vergelijkbaar met groothandelaars in voedingswaren, maar zij kopen noch verkopen. Zij krijgen gratis voedseloverschotten vanuit de EU, de voedselnijverheid, voedingsdistributie, voedselinzamelingen en groenten- en fruitveilingen. De

voedselbank verdeelt dit verder via een netwerk van verenigingen, die dit gratis schenken aan mensen in armoede. In 2020 werd er via deze weg 44.669 kg voedsel gerecupereerd.

Foodsavers Gent

Sinds 3 maart 2017 zet Foodsavers Gent zich in om voedseloverschotten te recupereren en te herverdelen naar armoedeverenigingen en sociale restaurants in Gent. Het logistieke platform werkt met OCMW-medewerkers in sociale tewerkstellingstrajecten. De voedseloverschotten worden opgehaald op verschillende locaties, waaronder supermarkten en de veiling in Roeselare. Na een kwaliteitscontrole worden alle producten zo snel mogelijk geleverd aan Gentse sociale organisaties.

De Sociale Dienst Open Plaats kon in 2020 zo rekenen op 43.066 kg extra voeding.

Lokale inzameling

Eén van onze vrijwilligers zamelt wekelijks voedseloverschotten in met de bakfiets. Op die manier kunnen we ons voedingsaanbod aanvullen met verse producten. Zo werkten we samen met o.a. OKORO (2 inzamelingen per week), Cru (1 inzameling per week) en de Albert Heijn Korenmarkt (3 inzamelingen per week). Ook de Delhaize van Deinze schenkt ons 5 bakken voeding per week.

Soms krijgen we ook giften van enkele lokale buurtbewoners of giften van organisaties (Burgerplicht, Zonder Naam Niet Zonder Hart, Don Bosco,...)

Naar schatting 12.600 kg komt op deze manier door lokale schenkers terecht in onze Sociale Dienst.

Ter aanvulling van het aanbod kochten we voor een bedrag van € 17.798,74 extra voeding aan. Het betreft hier vooral (oplos)koffie, cacaopoeder, fruitsap, thee, zoet beleg, kaas, visconserven, worstjes in blik, pastasaus, bakboter en smeerboter.

Partners: Foodsavers stad Gent, Voedselbank Oost-Vlaanderen, FEAD (Fund for European Aid for the Most Deprived), OKORO, Cru Gent, Albert Heijn Korenmarkt, Delhaize Deinze, VOG (Voedselondersteuning Gent), Zonder naam niet zonder hart, Nationale Loterij, CERA, Koning Boudewijnstichting.

5.2 Renovatie

In 2020 hebben we de voedingsruimtes een fikse opknapbeurt gegeven. Het was dringend nodig: de verf bladderde van de muren en de rekken begonnen af te zien. We hadden vooral ook te weinig koelruimte en te weinig opslagruimte in het algemeen.

Mede dankzij steun van de Nationale Loterij en Cera konden we nieuwe, stevige rekken installeren, die de ruimte efficiënter indelen en optimaal benutten.

We kochten meer en betere koelcellen aan: grote, energiezuinige koelkasten en diepvriezers, met doorzichtige deuren. Die zorgen voor meer overzicht, zodat we goed kunnen afwegen wat we eerst uitdelen en wat nog een tijdje kan bewaren. Een juiste rotatie is cruciaal om geen voedsel verloren te laten gaan.

De muren en plafonds zijn wit geschilderd. Dit zorgt niet enkel voor een frisse sfeer, maar ook voor meer licht, waardoor de vrijwilligers beter kunnen werken.

Om zeker niet te moeten sluiten, hebben we alles heel strak gepland en zo veel mogelijk in het zomerverlof gedaan.

5.3 Ontmoeting

De ontmoetingsruimte is een plek waar iedereen welkom is, zowel buurtbewoners als cliënten die nood hebben aan voedselondersteuning of een gesprek. Zo bereiken we een heel divers publiek: senioren, personen die dak- of thuisloos zijn, alleenstaanden, buurtbewoners, mensen zonder wettig verblijf, enz.

Door COVID-19 werd de werking van het onthaal grondig door elkaar geschud. Omwille van veiligheidsredenen werd de ontmoetingsruimte (cafetaria) gesloten. Het was zoeken naar alternatieven om het warm onthaal en het contact met de cliënten toch zo warm mogelijk te houden. De ontmoetingsruimte is immer de plek waar er contacten worden gelegd, ervaringen gedeeld, signalen opgevangen... en waar ook andere diensten hun 'vindplaats' hebben. Tijdens 2020 konden cliënten slechts zeer kort in het onthaal komen om hun voedingskeuze door te geven aan de "keuzemedewerker". Sajmir van het Jobteam, bleef wel 2 keer per maand op post, voor cliënten die hulp nodig hadden in de zoektocht naar werk.

Tijdens de winterperiode kochten we een tent als beschutting tijdens het wachten op de koer. Dit zorgde er ook voor dat er toch ook sociaal contact tussen cliënten onderling mogelijk was, weliswaar met de stoelen op veilige afstand. Sinds maart 2021 zijn we ook de trotste eigenaar van de langste gevelbank van Gent. Deze hangt buiten aan onze muur aan de straatkant en is ideaal om ook in coronatijden met mondmasker een praatje te slaan en de verbinding met elkaar niet te verliezen.

*Ook zonder
cafetaria
probeerden we
verbinding te
faciliteren.*

Acties en projecten

Acties en projecten werden door COVID-19 on hold gezet. We zochten creatief naar mogelijkheden om toch meerwaarde te creëren. Enkele voorbeelden:

- telefoontjes om mensen op te volgen
- tekeningen voor kinderen
- speelgoedactie voor Sinterklaas & Kerst
- hygiëneactie voor Kerst
- brug naar Uit-Pas en kampen
- sociaal tarief internet + 20 gratis wificodes voor kinderen die geen toegang hadden thuis + verdeling laptops

Zelfzorg en hygiëne

Sinds COVID-19 zijn onze wasmachines en de douche niet meer in gebruik. We hebben een goede samenwerking en doorverwijzing naar De Fontein in Wondelgem.

Rond hygiëne bleef afgelopen jaar de vraag naar luiers bij jonge gezinnen groot. Ook het ondersteunen in de kost van afvalzakken of bijv. waspoeder is een blijvende vraag, gezien deze noodzakelijke aankopen sterk wegen op het gezinsbudget.

Ondanks te beperktere mogelijkheden bleven we ook afgelopen jaar extra inzetten op een goede mondzorg bij kinderen (info van wijkgezondheidscentrum) en deelden we regelmatig extra tandpasta gratis uit voor de kleinsten.

- In 2020 schreven 5.998 personen zich in bij het onthaal voor verdere ondersteuning (t.o.v. 5271 in 2019).

	2016	2017	2018	2019	2020
aantal inschrijvingen onthaal	5.122	4.434	4.846	5271	5998

5.4 Begeleiding

Vaak komen cliënten bij ons terecht na een doorverwijzing van een professional, zoals bijv. de maatschappelijk werker van het OCMW of het CAW. Vóór de doorverwijzing gebeurde dus doorgaans al een sociaal-financieel onderzoek.

We hebben met alle cliënten een sterke band opgebouwd. We helpen waar mogelijk, maar een luisterend oor doet al zo veel!

Sinds september werken we op afspraak. Elke cliënt meldt zich nu wekelijks of om de twee weken aan in één van de bureaus. Met goede verluchting, mondklappers en een plexiglas konden we dit helemaal coronaproof organiseren. Daardoor hebben we met alle cliënten een sterke connectie en vertrouwensband opgebouwd. Soms vertellen mensen ons heel veel over hun zorgen en moeilijkheden, soms merken we dat mensen geen behoefte hebben aan een gesprek (dit hoeft ook niet), soms komen ze speciaal bij ons om een vraag te stellen. De vrijwilligers kijken waar ze de mensen mee vooruit kunnen helpen, maar een luisterend oor bieden in coronatijden doet al zo veel!

De nood aan voeding is vaak een gevolg van een tekort aan middelen omwille van een onevenwicht tussen inkomsten en vaste (hoge) kosten. We benaderen armoede vanuit een breed perspectief en hebben we daarom oog voor verschillende levensdomeinen (wonen, werk, vrije tijd, sociaal netwerk, mentaal welzijn, opvoeding, ...) in het leven.

We baseren ons hiervoor op hun sociale rechten per levensdomein: zijn deze gekend bij de cliënt? Reeds onderzocht? Optimaal benut? We trachten hiervoor de brug te slaan naar diensten die hier expertise in hebben opgebouwd.

Enkele voorbeelden:

- toeleiding naar de sociale dienst van een ziekenfonds bij hoge kosten door ziekte
- doorverwijzing naar een Sociaal Woningmaatschappij bij een nood aan een betaalbare woning
- aanvragen van een sociaal tarief internet, water, energie
- aanmelden voor een Uit-Pas

We merken echter dat het niet voor elke cliënt evident is om zelf de stap naar een externe dienst te zetten. Vandaar dat we ook inzetten op **'meestappers'**: vrijwilligers die op vraag van de cliënt samen op pad gaan om drempels te verlagen, eventueel bepaalde zaken te hertalen, als morele steun,...

Meestappers krijgen afgebakende opdrachten – hierin verschillen ze met gekende buddy-systemen – omdat we

'Meestappers' zijn vrijwilligers die met de cliënt meegaan naar een externe dienst.

mensen niet afhankelijk willen maken. Ook hier ligt de focus op bruggen slaan, eventueel het gesprek aan gaan over het persoonlijk netwerk: gezin, familie, burens,...

Door dit traject samen met de cliënten te maken, trachten we hen enerzijds te activeren, maar krijgen we anderzijds ook zicht op de drempels waar ze dagelijks mee geconfronteerd worden. Hierin zit de sterkte van onze signaalfunctie en de rol die we opnemen op lokaal beleidsniveau.

5.5 Wie zijn onze cliënten?

In onze ontmoetingsruimte is iedereen welkom – in normale omstandigheden. Voor voedselsteun beperken we ons tot personen die wonen in onze KRAS-zone. Zie www.krasgent.be voor verdere details met betrekking tot de zonering.

Het overgrote deel van de gezinnen die beroep doen op onze voedselondersteuning komt uit de Brugse Poort (76%); 12% komt uit Gent-Zuid; 8% uit de Bloemekenswijk, 3% uit Gent Noord en 1% uit Nieuw-Gent. De laatste regio's behoren officieel niet tot onze 'KRAS-zone', maar in praktijk gebeurt het dat gezinnen toch bij onze dienst belanden, gezien de ruime openingsuren en bereikbaarheid.

76% van de gezinnen komt uit de Brugse Poort

In 2020 deden we in het onthaal 5.998 inschrijvingen voor voedselondersteuning en/of een begeleidingsgesprek.

We hielpen 1.615 verschillende personen van 42 verschillende nationaliteiten met voedselondersteuning en/of een begeleidingsgesprek. Het merendeel van de personen komt naar onze dienst via doorverwijzing, in totaal 641 huishoudens, 81,7% van hen werd doorverwezen door het OCMW van Gent.

Andere doorverwijzers zijn onder meer het CAW, De Kringwinkel, Dienst Outreachend werken van Stad Gent en het Wijkgezondheidscentrum.

Een belangrijk deel van ons cliënteel leeft van een leefloon. Dit is zeker niet verrassend aangezien meer dan 80% van de mensen worden doorgestuurd door het OCMW. Meer en meer wordt voedselsteun gezien als een aanvulling op het leefloon. De hoge woonkosten (huur en energie) liggen hier zeker mee aan de oorzaak. Uiteraard kan dit niet de bedoeling zijn, het blijft noodhulp onder protest!

De Sociale Dienst bereikte 661 kinderen in armoede. Hier zet de jaarlijkse stijging zich door: 589 (2016), 626 (2017), 635 (2018), 649 (2019).

Getuigenis

5.6 Getuigenis: "iets krijgen zonder te moeten smeken, dat is een groot cadeau"

Sarah (61) dreegde in grote financiële problemen te komen. Bovenop enkele psychische uitdagingen. Om een moeilijke periode te overbruggen, klopte ze aan bij Open Plaats.*

Mijn man en ik hebben heel ons leven hard gewerkt, maar het kan iedereen overkomen. Pech, onrecht, ziekte... Ik wil niet te veel vertellen over mijn situatie, maar het heeft ermee te maken dat ik slachtoffer ben geworden van een ernstig misdrijf.

Corona maakt alles moeilijker

Ik ben er zeker van dat het weer goed komt, na de rechtszaak. Het is gewoon een moeilijke periode waar we door moeten. Maar hoe konden we dat financieel overbruggen? Zelf ben ik invalide en mijn man vindt in deze coronatijden geen werk.

Minder wakker liggen

We waren op het punt gekomen dat we twee euro over hadden om twee weken mee rond te komen. We hebben honger gehad, tot mijn zus zei dat ik toch eens moest aankloppen voor voedselsteun.

Je moet wel eens je trots inslikken om deze hulp te vragen, maar ik ben blij dat ik het gedaan heb. Nu heb ik minder paniekaanvallen en lig ik minder wakker door zorgen. De juridische dienst noemde mijn dossier een zwaar dossier. Dus elk beetje waardoor ik mij minder zorgen moet maken, geeft mij meer ruimte om te leven.

"Hoe is het?"

Ik ben Open Plaats oprecht dankbaar. Ik krijg enorm veel steun. Niet enkel voeding, maar ook emotionele steun. Altijd vraagt er wel iemand: "Hoe is het?" Die vraag geeft me mijn bestaan terug. In plaats van een "geval" ben ik weer een mens.

Het heeft me ook enorm verrast hoe niet-oordelend de mensen hier zijn. Als je kwetsbaar bent, ben je daar heel gevoelig voor, en je merkt het ook sneller als mensen oordelen. Maar dat is hier niet. Ik voel me aanvaard.

Cadeau

Ik ben het niet gewoon om dingen voor niets te krijgen, ook al heb ik het echt nodig. Iets krijgen zonder dat je erom moet smeken, dat is als een cadeau. Elke keer als ik hier voeding mag komen halen, is het alsof ik een groot cadeau heb gekregen. Hartelijk dank uit de grond van mijn hart!

* omwille van privacy schrijven we niet haar echte naam

6. Bestuur vzw Open Plaats

Samenstelling Bestuur:

- Voorzitter: Stefan Decraene
- Secretaris: Bart De Pue
- Bestuurders: Katrien Vandenbroucke, Marc Steyaert, Luc Herregods, Ron Hermans
- Directie: Tine Van Rumst

7. Praktische informatie

Adressen en openingsuren

De Kringwinkel Open Plaats –
Brugse Poort
Haspelstraat 49 (Pierkespark), 9000 Gent
Open: ma > za 10u-17u30
Goederen brengen: ma > vr 8u30u-17u30
| za 10u-17u30

De Kringwinkel Open Plaats –
Destelbergen
Dendermondestw. 525, 9070 Destelbergen
Open: di-zat 10u-17u30

Magazijn & Geefpunt Sloepstraat
Sloepstraat 19 (bij Wondelgem station),
9000 Gent
Open: ma-vr 8u30-17u | za 10u-13u

Sociale Dienst Open Plaats
Sint-Jan-Baptiststraat 1A, 9000 Gent
Open ma-di-do 9u-12u & 13u-16u

Blijf op de hoogte

Website: www.openplaats.be
Facebook: [openplaats](https://www.facebook.com/openplaats)
Instagram: [@kringwinkelopenplaats](https://www.instagram.com/kringwinkelopenplaats)
Schrijf in op de nieuwsbrief via onze
website.

Contacteer ons

De Kringwinkel Open Plaats
dekringwinkel@openplaats.be

Sociale Dienst Open Plaats
sociale.dienst@openplaats.be

09 227 25 64

